

Ukradena nevesta

Reimmichlova povest podomačena

4

Bil je izvrsten smučar — saj je pol vojske prebil pri »planincih« na smučih — in v vsem okraju mu je bil le eden kos: Tonč. Enkrat pa se je Hanzeju pri tekmah le posrečilo, da je, ko so na Homu tekmovali, prehitel Tonča za dve minuti. Odtlej ga je Tonč hudo po strani gledal in, kjer je le mogel, ga je zasledoval, da mu prekriža pot.

Še bolj navzkriž sta si prišla, ko ga je Tonč videl, da zahaja k žnidarju. Hanzeju so že kar od začetka obtičale oči na Lejo. Ko pa jo je zbliza spoznal, je pri sebi sklenil: Ta ali nobena! Če me ta noče, se nikoli ne bom oženil...

Zdaj pa sta bila z Lejo tik pred ženitvijo.

Tisto jutro potem, ko sta se Leja in Tonč srečala gor v lesu, je mahal Hanzej od svoje bajte dol proti vasi. Bil je postaven fant, okrogloliččen in zdravega obraza, pod nosom je imel svetlorjave brčice. Oblečen je bil po lovsko, za klobukom pa se mu je vihal dvojen krivec. Bil je tako mladostnega videza, da bi mu nihče ne bil prisodil njegovih tridesetih let.

Ko je stopil čez prelog, je pod lesu zagledal Lejo, svojo nevesto. Bila je bleda kakor smrt, oči so ji bile rdeče in vsa se je tresla.

»Leja, ti?« se je prestrašil. »Za božjo voljo, ali si bolna?«

Usta so se ji skremžila in napol z jokom je dejala:

»Kaj, ko bi bila le bolna!«

»Kaj pa ti je za sveto Kriščevo voljo? Govori vendar, Leja!«

»Z ženitvijo ne bo nič, Hanzej, nisem te vredna.«

»Ne bodi no otročja! Ali se ti je ponoči kaj hudega sanjalo?«

»Hanzej, že davno bi ti bila morala nekaj povedati, pa si nisem upala.«

»Meni lahko vse poveš. Če pa je kaj takega, da ti je nerodno, nič ne de, če mi tudi zamolčiš. Zaradi tega te ne bom nič manj rad imel.«

»Ne, ti moraš to vedeti. Storila sem nekaj zelo zelo hudega... Veš... jaz... veš... ubila sem...«

Hanzej se je zdrznil, koj nato se je glasno zasmeljal:

»Ubila? Kuro? Kaj? — Leja, saj si bila vedno pametno dekle in se tudi zdaj ne boš vdala takim zmešanim mislim.«

»To niso zmešane misli — vse je res — res je — jaz sem jo ubila.«

»Koga pa?«

Skočila je pokonci, stopila čisto tesno k njemu in mu zašepetala nekaj na uho. Tedajci ga je spreletelo, prebledel je in nabral obrvi. Izpod hriba so se začuli ljudje.

»Leja, nekdo prihaja,« je dejal. »V hišo morava, tam se lahko zmeniva.«

»Tam je tvoja sestra.«

»Tina je šla v cerkev in prej ko v poldrugi uri se ne vrne.«

»Ali pa smeva biti midva sama v hiši?«

»Drugega kraja ne vem, da bi se mogla v miru pogovoriti. Toliko časti in poštenja pa tudi imava, da ne bova ničesar storila, česar ne bi smel vsakdo videti... Pojdi!«

Stopil je hlastno nazaj proti domu. Dekle je švignilo na njegovo stran, sunkoma so ji prihajale besede z jezika, šepetala jih je kakor pri spovedi in še preden sta prišla do praga, mu je vse povedala.

Hanzej je naglo odklenil duri in jih od znotraj zopet zaklenil. Stopila sta v sobo in sedla vsak na drugi konec mize. Leja se je z lahti naslonila na mizo, z obema rokama si je zakrila obraz in je tiho ihtela. Nekaj časa je tako minulo, potem je dejal Hanzej nežno in sočutno:

»Leja, pomiri se in nikar si ne delaj težkega srca! Po vsem tem, kar si mi povedala, tvoja krivda ne more biti velika. Bog te usmiljen.«

»Spovedala sem se in sem obujala strašen kes,« je dekle ihtelo. »O tem ne dvomim, da mi je Bog odpustil. Saj vem, da je Bog neskončno usmiljen. Ali ljudje mi ne bodo odpustili.«

»Jaz ti odpuščam, če ti je res kaj odpustiti.«

»Da, ali vsakobart se boš zgrozil, kadar se boš tega spomnil, zaničeval me boš; saj me ne moreš več rad imeti.«

»Zaradi tega, kar se je zgodilo, se moja ljubezen še za trohico ni zmanjšala; nasprotno — še rajši te imam zdaj, ker se mi smiliš, ti moj ubogi deklíč.«

»Torej bi me kljub mojemu grehu hotel vzeti?«

»Seveda! Še na misel naj ti ne pride kaj drugega! Ti si moja sreča, moje vse na svetu.«

Dekletu so se oči od radosti zasvetile.

»Ljubi, ljubi, dobri moj —!« je vzkliknila.

Koj nato so jo spet oblile solze. Hanzej pa jo je tolažil:

»Pamet si posodi, Leja! Kar se je zgodilo, je minulo; n ti ne jaz ne bova nikoli več o tem govorila. Še misliti nočeva več na to. Naj ostane najina skrivnost in pokopljiva jo!«

»O moj Bog, ko bi bila skrivnost!« je dekle zastokalo.

»Ali ve kdo kaj?«

»Da, Tonč Urbanc, ta ti povsodi tam voha, kjer ga treba ni; ta je vse videl in čul.«

»Tonč? Ta!! Čakaj, posvetil mu bom, da si bo enkrat za vselej zapomnil!«

»Hanzej, za sveto voljo, nikar! Ne imej s tem človekom opravka! Zahrbten je in še tebe bo. Mene ima v pesti.«

Zdaj mu je Leja povedala, kako je bilo sinoči, ko sta se pri kapelici srečala s Tončem, in kaj ji je zagrozil. Hanzej je kar škripal z zobmi, planil pokonci in divjal po hiši kakor ujeta zver. Pri srcu ga je strašno peklo in bolelo in obraz se mu je ves nagubal od jeze. Šele čez nekoliko časa se je ustavil pred dekletom in oklevaje dejal:

»Leja... če je tako... bova morala poroko odložiti... da ne boš... da te ne...«

»Da, kar povej: da me ne zaprejo in tebe z menoj vred ne pahnejo v sramoto!« je kriknila Leja.

»Zaradi mene ni; zaradi tebe, samo zaradi tebe, Leja.«

»Tudi ti bi bil osramočen.«

»Zaradi tebe rad trpim. Najhuje je to, da morava poroko preložiti.«

»Še huje je, da se svoj živ dan ne bova dobila. Ko zdaj prelagava poroko, jo odlagava na šentnikoljevo.«

Spet je zdijval in kakor brez pameti letal iz enega kota v drugega, potem se je usedel za peč, se z lakti naslonil na kolena in zakopal glavo v dlani. Za mizo je ihtela Leja.

Iznenada je poskočil in zavpil:

»Leja, bežati moraš. Vsake ure je škoda.«

»Kaj mi pomaga bežati?« je odvrnila bolestno.

»Ne smejo te dobiti, ko te ta nosun naznani.«

»Tega se ne bojim. Dokler te ne vzamem, me ne bo naznanil.«

»Ali veš gotovo?«

»Čisto gotovo. Do zadnjega bo še upal, da se mu vdam.«

»Tak horec vendar ni.«

»Tonč ve, da še misliti ne smem na to, da bi katerega drugega vzela kakor njega. Šele ko bo na svoje oči videl in na svoja ušesa čul, da sem se pred oltarjem drugemu zaobljubila, šele tedaj bo nehal upati. Tedaj bi se neusmiljeno maščeval — šele tedaj, prej gotovo ne.«

Hanzej je nekoliko mirneje meril sobo in pre-mišljeval. Kakor da se mu je po dolgem zasvetilo, se je zasukal in obstal pred dekletom ter dejal odločno:

»Leja, nič ne bova odlagala. V torek — pa amen!«

(Dalje prihodnjič)

Pralni papir

Iz Amerike poročajo o novi vrsti papirja, ki vpija tekočino in postaja s tem še odpornejši. Poskusi so pokazali, da je mogoče ta papir prati s milom in ga celo več ur kuhati brez škode za njegovo trdnost. Polo takšnega papirja so držali pet dni pod močnim vodnim curkom. Ko so po petih dneh preizkusili njegovo trdnost, so videli, da je prav tako odporen kot pred poskusom.

Lasje v tekstilni industriji

V Nemčiji so prišli na to misel, da bi uporabljali lasje v tekstilni industriji. Splošno pomanjkanje surovin je prignalo Nemce, da so začeli zbirati ne samo odpadke in cunjce, temveč tudi lasje. Na predlog komisije za izrabljanje odpadkov bodo začeli izrabljati lasje, ki jih dobe pri striženju. Odrezane lasje, ki so daljši kot 8 cm, bodo uporabili v tovarni za preproge, a krajše bodo uporabili za pridelovanje kartona. Računajo, da bodo tako na leto zbrali do 500.000 kg las.

Redek praznik

Nenavadna verska svečanost je udomačena med judovskim življenjem, ki prebiva v Bijeljini in v vsem okraju. Ta svečanost se obhaja samo enkrat vsakih 50 let. Po 50 letih je bila spet letos in udeležili so se je vsi v Bijeljini in okolici udomačeni ali pa tam rojeni in zdaj po drugih krajih in celo preko meja naseljeni judje. Prispeili so v celih kolonah avtomobilov. Proslavili so »ginizo«, dan pokopavanja starih verskih knjig in molitvenikov. Stare verske knjige, molitvenike in svetinje položijo v 150 loncev in spravijo v 25 velikih vreč ter jih potem zakopljejo v zemljo judovskega pokopališča. Po strogem judovskem verskem predpisu se ne sme uničiti nobena sveta knjiga in zato je treba take knjige in svetinje, preden razpadejo ali se razgubijo, slovesno pokopati. Ta predpis strogo izpolnjujejo menda samo še judje v Bijeljini v Bosni.